

2023/0376(COD)

28.2.2024

ARVAMUS

Esitaja: transpordi- ja turismikomisjon

Saaja: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ning direktiive (EL) 2015/2302, (EL) 2019/2161 ja (EL) 2020/1828 (COM(2023)0649 – C9-0384/2023 – 2023/0376(COD))

Arvamuse koostaja: Cláudia Monteiro de Aguiar

PA_Legam

LÜHISELGITUS

2013. aastal vastu võetud vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv¹ oli suunatud ELi tarbijate ja kauplejate vaheliste riigisiseste ja piiriüleste vaidluste õiglasele, kiirele ja taskukohasele kohtuvälisele lahendamisele. Lähtudes minimaalsest ühtlustamisest, võetakse selles arvesse vaidluste kohtuvälise lahendamise erinevaid kultuure ja riiklikke raamistikke eri liikmesriikides. Kuigi vaidluste kohtuvälise lahendamise eesmärk ei ole asendada kohtuvaidlusi, peetakse seda tõhusaks õiguskaitsemehhanismiks väikese väärtusega vaidluste lahendamisel, kuna kohtusse pöördumine on kulukam ja sageli palju aeganõudvam. Vaidluste kohtuvälise lahendamise edu ELis on seni olnud vaid osaline, ning selle rakendamine ja tõhusus sõltub sageli üksikute liikmesriikide kontekstist. Seetõttu ei tunne suur osa ELi tarbijatest vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemi ega usalda seda, ning ei esita seetõttu kaebust. Lisaks ei tea 43% ELi jaemüüjatest, et nad saavad vaidluste kohtuvälise lahendamist kasutada oma vaidluste lahendamiseks tarbijatega.

Eespool toodut silmas pidades väljendab raportöör heameelt komisjoni ettepaneku üle muuta vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi, kohandades seda digitaalturu nõudmistega, et soodustada selle kasutamist piiriüleste vaidluste puhul ja lihtsustada selle menetlusi. Raportöör kiidab ettepaneku üldiselt heaks, kuid soovib siiski rõhutada mitut aspekti.

Raportöör on nõus, et ettepanekus tuleks säilitada **minimaalse ühtlustamise lähenemisviisi**, pidades eelkõige silmas vaidluste kohtuvälise lahendamise ikka veel killustatud olukorda ELi liikmesriikides ning aega ja jõupingutusi, mis on vajalikud vaidluste kohtuvälise sujuva lahendamise tagamiseks kogu ELis. Kuigi raportöör tunnustab, et teatavates sektorites tekib teistest märkimisväärselt rohkem vaidlusi (nt transpordi- ja turismisektor), tuletab ta meelde, et 2013. aasta direktiiviga on liikmesriikidele juba ette nähtud teatav paindlikkus otsustada, kas sektorites, mida nad asjakohaseks peavad, peaks kauplejate osalemine vaidluste kohtuvälises lahendamises peaks olema kohustuslik või vabatahtlik. Sellegipoolest, kui kaupleja keeldub vaidluse kohtuvälise lahendamise menetluses osalemast, peab ta esitama kirjaliku selgituse.

Üks direktiivi eelnõu põhieesmärke on suurendada vaidluste kohtuvälise lahendamise võimalust piiriüleste vaidluste puhul, pakkudes tarbijatele ja kauplejatele individuaalsemat abi. Tegelikult elu näited näitavad siiski, et **vaidluste kohtuvälise lahendamise kättesaadavus** piiriülestes vaidlustes tekitab endiselt probleeme, sealhulgas keeleveliku ja kohaldatava õiguse osas. Selle eesmärgi saavutamiseks on vaja anda asjaomastele üksustele piisavalt oskusteavet, teadmisi ja ressursse. Lisaks tegutsevad paljud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused praegu üldise pädevuse alusel, kusjuures vaid mõnes liikmesriigis on olemas vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, mis spetsialiseeruvad reisi- ja reisijate õigustega seotud vaidlustele². Seetõttu soovib raportöör soodustada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste **spetsialiseerumist**, eelkõige transpordi ja turismi valdkonnas, kus traditsiooniliselt tekib palju tarbijakaebusi, ning muu hulgas koolitada vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavaid isikuid asjakohaste valdkondlike õigusaktide teemal, et näha ette parimad lahendused

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).

² [Alternative Dispute Resolution in the Air Passenger Rights Sector \(Alternatiivne vaidluste lahendamine lennureisijate õiguste sektoris\)](#), Euroopa tarbijakeskuste võrgustik, september 2019, lk 1.

piiriülestele tarbijakaebustele.

Vaidluste kohtuvälise lahendamise üks aluspõhimõtteid on osapoolte, s.o tarbijate ja kauplejate valmisolek teha vaidlusele rahumeelse lahenduse leidmiseks koostööd, mille eelduseks on teadlikkus vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismi eelistest. Seetõttu on oluline luua **kauplejatele stiimulid** vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemidega liitumiseks, teavitades neid nende eelistest: konfidentsiaalsus, ning kohtuasjast tuleneva negatiivse reklaami ja mainekahju ohu vältimine; võimalus otsustada tulemuse üle ise, selle asemel et see neile peale surutakse; paindlik tulemus, kuna on võimalik jõuda lahenduseni, mida kohus ei saa määrata, või tulemuseni, mida vaidluse pooled peavad seadusega ette nähtud lahendusest õiglasemaks³. Samal ajal on väga oluline suurendada **tarbijate teadlikkust** vaidluste kohtuvälisest lahendamisest ja **suurendada nende usaldust** selle vastu, eriti piiriülestel vaidlustel puhul. Sellega seoses märgib raportöör arvukaid reguleerimata nõuete lahendamise ettevõtteid, mis pakuvad endale kasu teenimiseks veebipõhist lennureisijate kaebuste vahendamist⁴, ning rõhutab, et tarbijad eelistavad neid alternatiivsetele vaidluste lahendamise üksustele, mille olemasolust nad pole teadlikud või mille kohta nad ei usu, et need oleks sõltumatud ja/või erapooletud. Kuna vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismid toimivad sujuvalt ainult paaris liikmesriigis, on ülimalt oluline keskenduda vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kvaliteedile (sõltumatus, erapooletus, asjatundlikkus, ressursid), tarbijate teavitamisele ja abistamisele ning vaidluste lahendamise määra suurendamisele.

Kuigi raportöör pooldab komisjoni ettepanekut luua **vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktid, millel oleks selgelt määratletud ülesanded**, rõhutab ta samal ajal, et Euroopa tarbijakeskused, mis on pädevad neid ülesandeid täitma, peaksid tegema koostööd vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavate riiklike asutustega. Arvestades reisijate õiguste piiriülest iseloomu, peaks komisjon tegema tihedat koostööd ka Euroopa tarbijakeskuste, transpordiettevõtete ja reisibüroode, tarbijaorganisatsioonide ja muude tarbijaõigustega tegelevate asutustega, et edendada parimaid tavasid ja täiendada teadmisi, et kõrvaldada takistused, millega puutuvad kokku tarbijad ja kauplejad, kes otsustavad kasutada alternatiivset vaidluste lahendamist transpordi ja turismi valdkonnas.

Lõpetuseks teatab raportöör, et ta üldjoontes toetab komisjoni ettepanekut **võimaldada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel** koostöös riiklike vaidluste kohtuvälise lahendamise pädevate asutuste või Euroopa tarbijakeskuste võrgustikuga **koondada sarnased juhtumid** konkreetse kaupleja vastu, kuna see võimaldaks esindushagi esitamist ja tagaks samasuguste ebaausate kaubandustavade puhul järjepidevad vaidluste kohtuvälise lahendamise tulemused.

³ Enamik Põhjamaade ja Balti riikide vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi võivad teha otsuseid olenemata sellest, kas kaupleja osaleb süsteemis või mitte, mis annab kauplejatele vaidluste kohtuvälise lahendamiseega liitumiseks tugeva tõuke. Vt „ADR in the Nordic and Baltic countries“, võrdlev uuring, mille koostasid Euroopa tarbijakeskused Taanis, Eestis, Soomes, Islandil, Lätis, Leedus, Norras ja Rootsis, 11. mai 2023.

⁴ [Airclaim](#), [Airhelp](#), [Fairplane](#), [Flightright](#), [Myflyright](#), [Oroskundas](#), [Ritardoareo](#), [Skycop](#), [Skyrefund](#), jne

MUUDATUSETTEPANEKUD

Transpordi- ja turismikomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil võtta arvesse järgmist:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) 2019. aastal võttis komisjon vastu aruande direktiivi 2013/11/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 524/2013 rakendamise kohta,² millest selgus, et tänu direktiivile 2013/11/EL on tarbijaturgude kaetus kvaliteetsete vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega liidus paranenud. Ent aruandes leiti ka, et mõnes sektoris ja liikmesriigis on tarbijad ja ettevõtjad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste kasutusele võtmisel olnud aeglasemad kui mujal. Üheks selle põhjuseks oli asjaolu, et kauplejad ja tarbijad ei ole sellistest menetlustest piisavalt teadlikud liikmesriikides, kus need olid alles hiljuti kasutusele võetud. Teine põhjus oli tarbijate ja kauplejate vähene usaldus reguleerimata vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste vastu. Pädevate riiklike asutuste poolt 2022. aasta alguses esitatud andmete pinnalt ja 2023. aastal läbi viidud direktiivi 2013/11/EL rakendamise hindamise järgi püsis menetluse kasutus suhteliselt stabiilsena (v.a COVID-19 pandeemiaga seotud juhtumite mõningane suurenemine). Enamik sidusrühmi, kellega hindamise käigus konsulteeriti, kinnitas, et tarbijate vähene teadlikkus ja arusaamine vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustest, **kauplejate** vähene osalemine, lüngad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustega kaetuses teatavates liikmesriikides, suured kulud ja keerukad

Muudatusettepanek

(2) 2019. aastal võttis komisjon vastu aruande direktiivi 2013/11/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 524/2013 rakendamise kohta,² millest selgus, et tänu direktiivile 2013/11/EL on tarbijaturgude kaetus kvaliteetsete vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega liidus paranenud. Ent aruandes leiti ka, et mõnes sektoris ja liikmesriigis on tarbijad ja ettevõtjad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste kasutusele võtmisel olnud aeglasemad kui mujal. Üheks selle põhjuseks oli asjaolu, et kauplejad ja tarbijad ei ole sellistest menetlustest piisavalt teadlikud liikmesriikides, kus need olid alles hiljuti kasutusele võetud. Teine põhjus oli tarbijate ja kauplejate vähene usaldus reguleerimata vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste vastu. Pädevate riiklike asutuste poolt 2022. aasta alguses esitatud andmete pinnalt ja 2023. aastal läbi viidud direktiivi 2013/11/EL rakendamise hindamise järgi püsis menetluse kasutus suhteliselt stabiilsena (v.a COVID-19 pandeemiaga seotud juhtumite mõningane suurenemine). Enamik sidusrühmi, kellega hindamise käigus konsulteeriti, kinnitas, et tarbijate **ja kauplejate** vähene teadlikkus ja arusaamine vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustest, **lisaks nende** vähene osalemine, lüngad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustega kaetuses teatavates liikmesriikides, suured

siseriiklikud vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused ning erinevused vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste pädevustes on sageli tegurid, mis pärsivad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste kasutuselevõttu. Lisaks on piiriülesel vaidluste kohtuvälisel lahendamisel muid tõkkeid, nagu keelebarjäär, kohaldatava õiguse puudulik tundmine ja spetsiifilised juurdepääsuga seotud probleemid haavatavate tarbijate jaoks.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

kulud ja keerukad siseriiklikud vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused ning erinevused vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste pädevustes on sageli tegurid, mis pärsivad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste kasutuselevõttu. Lisaks on piiriülesel vaidluste kohtuvälisel lahendamisel muid tõkkeid, nagu keelebarjäär, kohaldatava õiguse puudulik tundmine ja spetsiifilised juurdepääsuga seotud probleemid haavatavate tarbijate jaoks. *See on aidanud kaasa sellele, et vaidluste kohtuvälise lahendamise maastik on arenenud erinevateks ELi süsteemideks, kus kauplejad sektoritest, kus esitatakse palju kaebusi (nagu transport ja turism), puutuvad liikmesriikide menetluseeskirjade ja -kriteeriumide erinevuste tõttu kokku probleemidega, mis on seotud vaidluste lahendamise mehhanismide kasutamisega piiriüleses kontekstis, millega tuleb tegeleda, et luua kättesaadavam, sidusam ja tõhusam piiriülene vaidluste kohtuvälise lahendamise raamistik, edendades usaldust ja koostööd tarbijate ja kauplejate vahel.*

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2a) Transpordi ja turismi sektorites esitatakse suurel arvul tarbijakaebusi, eriti lennureisijate õiguste valdkonnas. See, koos paljude päringutega samalaadsete küsimustega kohta, näitab

ühest küljest, et selles valdkonnas on olemas teadlikkus tarbijaõiguste raamistikust. Teisest küljest näitab see, et põhjendatud tarbijakaebuse korral peaks vaidluse kohtuvälise lahendamise menetlus jääma enne kohtusse pöördumist viimaseks abinõuks, et tarbija õigusi täiel määral kaitsta.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2b) Käesoleva direktiivi keskmes peaksid olema tarbijatele ja kauplejatele mõeldud tugevad stiimulid, et nad kasutaksid vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust. Seetõttu võiks selle potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks ja tarbijatele tõelise kasu tagamiseks muuta transpordi- ja turismisektori ettevõtjate osalemise kohustuslikuks, kui see on ette nähtud liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides, tingimusel et need õigusaktid ei takista pooltel kasutada oma õigust pöörduda kohtusüsteemi poole. Eelkõige peaks liikmesriikidel olema võimalus otsustada siseriiklike õigusaktide üle, et luua transpordi- ja turismisektoris vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemid, mis tagaksid tarbijate ja kauplejate võrdse esindatuse vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nõukogudes ning pädevate asutuste tugeva järelevalverolli vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste suhtes. Kui liikmesriikide siseriiklikud õigusaktid muudavad sellistes menetlustes osalemise vabatahtlikuks, peaksid liikmesriigid tagama, et kauplejatelt, kes otsustavad mitte osaleda, nõutakse nende valiku kohta avalikku selgitust.

Muudatusettepanek 4

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2c) Vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteem toimib sujuvalt ainult paaris liikmesriigis. Selleks et tugevdada tarbijate ja kauplejate usaldust vaidluste kohtuvälise lahendamise vastu ning suurendada nende osalemist vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes, eelkõige transpordi- ja turismisektoris, tuleb tagada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kvaliteetne toimimine ja töö. Vaidluste lahendamise kasutamise määra suurendamiseks on vaja keskenduda vaidluste lahendamise sõltumatusele, erapooletusele ja ressurssidele ning vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste töötajate eksperditeadmiste arendamisele asjaomastes valdkondlikes õigusaktides, nagu reisijate õigused. Liikmesriigid julgustavad sel eesmärgil vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi pakkuma vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavatele füüsilistele isikutele koolitust asjakohaste valdkondlike õigusaktide valdkonnas, et anda vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele parimat abi piiriülestele tarbijakaebustele lahenduste leidmisel. Lisaks peaksid vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes osalevad töötajad läbima igaaastase kohustusliku koolituse selle tagamiseks, et nende teadmised oleksid ajakohased ja kooskõlas viimaste edusammudega digivaldkonnas.

Muudatusettepanek 5

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11**

Komisjoni ettepanek

(11) Samuti peaksid liikmesriigid võimaldama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel liita sarnased konkreetset kauplejat puudutavad juhtumid ühte menetlusse, et muuta vaidluste kohtuvälise lahendamise tulemused tarbijate jaoks, Tarbijaid tuleks vastavalt teavitada ja neile tuleks anda võimalus oma juhtumi liitmisest keelduda.

Muudatusettepanek

(11) Samuti peaksid liikmesriigid ***tihedas koostöös vaidluste kohtuvälise lahendamise riiklike pädevate asutustega ja/või Euroopa tarbijakeskuste võrgustikuga*** võimaldama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel liita sarnased konkreetset kauplejat puudutavad juhtumid ühte menetlusse, et muuta vaidluste kohtuvälise lahendamise tulemused ***järjepidevaks*** tarbijate jaoks, ***kelle suhtes on kasutatud sama ebaseaduslikku võtet, ning kulutõhusamaks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja kauplejate jaoks.*** Tarbijaid ***ja kauplejaid*** tuleks vastavalt teavitada ja neile tuleks anda võimalus oma juhtumi liitmisest keelduda.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) Direktiivi 2013/11/EL kohaselt võivad liikmesriigid lisaks valdkondlikele liidu õigusaktidele, millega nähakse kauplejatele ette kohustus osaleda vaidluste kohtuvälises lahendamises sektorites, mida nad peavad sobivaks, kehtestada siseriiklikud õigusnormid, millega nähakse kauplejatele ette kohustus osaleda vaidluste kohtuvälises lahendamises. Selleks et julgustada kauplejaid vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes osalema ning tagada nõuetekohased ja kiired vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused, tuleks nõuda, et kauplejad vastaksid teatava tähtaja jooksul vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste päringutele selle kohta, kas nad kavatsevad kavandatavas menetluses osaleda, eriti juhtudel, kui nende osalemine ei ole

Muudatusettepanek

(13) Direktiivi 2013/11/EL kohaselt võivad liikmesriigid lisaks valdkondlikele liidu õigusaktidele, millega nähakse kauplejatele ette kohustus osaleda vaidluste kohtuvälises lahendamises sektorites, mida nad peavad sobivaks, kehtestada siseriiklikud õigusnormid, millega nähakse kauplejatele ette kohustus osaleda vaidluste kohtuvälises lahendamises. Selleks et julgustada kauplejaid vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes osalema ning tagada nõuetekohased ja kiired vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused, tuleks nõuda, et kauplejad vastaksid teatava tähtaja jooksul, ***mis ei ületa 15 tööpäeva***, vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste päringutele selle kohta, kas nad kavatsevad kavandatavas menetluses osaleda, eriti juhtudel, kui

kohustuslik.

nende osalemine ei ole kohustuslik.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Selleks et tarbijate ja kauplejate abistamine oleks piiriülestes vaidlustes tulemuslik, on vaja tagada, et liikmesriigid loovad vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktid, millel on selgelt määratletud ülesanded. Euroopa tarbijakeskustel on head võimalused selliste ülesannete täitmiseks, kuna nad on spetsialiseerunud tarbijate abistamisele piiriüleste ostudega seotud probleemide tekkimisel, kuid liikmesriikidel peaks olema võimalik valida ka muid asjakohaste eksperditeadmistega organeid. Neist määratud vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktidest tuleks teavitada komisjoni.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15) ***Paljudes liikmesriikides on tarbijad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste olemasolust ja nende pakutavatest teenustest endiselt ebapiisavalt teavitatud.*** Selleks et tarbijate ja kauplejate abistamine oleks piiriülestes vaidlustes tulemuslik, on vaja tagada, et liikmesriigid loovad vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktid, millel on selgelt määratletud ülesanded. Euroopa tarbijakeskustel on head võimalused selliste ülesannete täitmiseks ***tihedas koostöös riiklike vaidluste kohtuvälise lahendamise pädevate üksustega***, kuna nad on spetsialiseerunud tarbijate abistamisele piiriüleste ostudega seotud probleemide tekkimisel, kuid liikmesriikidel peaks olema võimalik valida ka muid asjakohaste eksperditeadmistega organeid ***ning tagada neile piisavad eelarvelised vahendid ja inimressursid.*** Neist määratud vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktidest tuleks teavitada komisjoni.

(17a) ***Kauplejad peaksid andma tarbijatele teavet vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunkti kohta oma veebilehel, et pidada sammu internetikaubanduse ja veebiplatvormide toimimise praeguste suundumustega.***

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt -1 (uus)
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 1

Kehtiv tekst

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata tarbijakaitse kõrge taseme saavutamisele kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, tagades, et tarbijad saavad vabatahtlikkuse alusel esitada kauplejate vastu kaebusi üksustele, kes pakuvad sõltumatuid, erapooletuid, läbipaistvaid, tõhusaid, kiireid ja õiglasi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklike õigusaktide kohaldamist, mille kohaselt on sellistes menetlustes osalemine kohustuslik, tingimusel et kõnealused õigusaktid ei takista pooli kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt -a
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata tarbijakaitse kõrge taseme saavutamisele kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, tagades, et tarbijad saavad vabatahtlikkuse alusel esitada kauplejate vastu kaebusi üksustele, kes pakuvad sõltumatuid, erapooletuid, läbipaistvaid, tõhusaid, kiireid ja õiglasi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklike õigusaktide kohaldamist, mille kohaselt on ***muu hulgas transpordi- ja turismisektori ettevõtjate osalemine*** sellistes menetlustes osalemine kohustuslik, tingimusel et kõnealused õigusaktid ei takista pooli kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse. ***Kui liikmesriikide siseriiklikud õigusaktid muudavad sellistes menetlustes osalemise vabatahtlikuks, peaksid liikmesriigid tagama, et kauplejatelt, kes otsustavad mitte osaleda, nõutakse avalikku selgitust nende valiku kohta.***

1a. Kaupleja, kes ei ole seaduslikult asutatud ühegi liikmesriigi territooriumil ja kes pakub kaupu või teenuseid või turustab ELis, sealhulgas digitaalset sisu ja digitaalteenuseid, peab osalema

vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismis ja järgima tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise eeskirju.

(See muudatus kehtib kogu teksti ulatuses. Muudatuse vastuvõtmise korral viiakse see sisse kogu tekstis.)

Selgitus

The amendment broadens the scope of the Alternative Dispute Resolution Directive by including non-EU traders and mandating their compliance with local ADR entities where they offer goods or services in the EU. This move aims to enhance global consumer protection, providing EU consumers with consistent and accessible dispute resolution mechanisms. By harmonizing ADR procedures, the amendment ensures operational consistency and prevents discrimination based on consumers' domiciles. The commitment to additional consumer-friendly measures further underscores the EU's dedication to fostering trust and fairness in cross-border transactions, ultimately strengthening consumer rights within the EU marketplace.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt b
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 5 – lõige 2 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) tagavad, et tarbijad saaks esitada oma elukohariigis kaebusi väljaspool oma elukohariiki asutatud kauplejate vastu;

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt b
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 5 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) annavad vaidluse pooltele õiguse taotleda, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse vaataks läbi füüsiline isik, kui menetlus viidi läbi automatiseeritud vahenditega;

c) annavad vaidluse pooltele õiguse taotleda, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse vaataks läbi füüsiline isik, ***ning tagavad, et selle vaatab läbi füüsiline isik***, kui menetlus

viidi läbi automatiseeritud vahenditega;

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt b

Direktiiv 2013/11/EL

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) võivad liita sarnased juhtumid ühe konkreetse kaupleja vastu ühte menetlusse tingimusel, et asjaomast tarbijat teavitatakse sellest ja **ta** seda ei vaidlusta;

Muudatusettepanek

d) võivad liita sarnased juhtumid ühe konkreetse kaupleja vastu ühte menetlusse tingimusel, et asjaomast tarbijat **ja kauplejat** teavitatakse sellest ja **nad** seda ei vaidlusta;

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt d

Direktiiv 2013/11/EL

Artikkel 5 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad kauplejad, kellega võtab ühendust nende riigi või mõne teise liikmesriigi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus, teavitavad kõnealust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust sellest, kas nad nõustuvad kavandatavas menetluses osalema või mitte, ning vastavad mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 20 tööpäeva.

Muudatusettepanek

8. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad kauplejad, kellega võtab ühendust nende riigi või mõne teise liikmesriigi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus, teavitavad kõnealust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust sellest, kas nad nõustuvad kavandatavas menetluses osalema või mitte, ning vastavad mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 15 tööpäeva. **Kauplejalt tarbijale edastatav teave tema valmisoleku kohta osaleda vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses peab olema selge, arusaadav ja kergesti kättesaadav, mis tagab, et tarbija on juba enne lepingu sõlmimist kaupleja seisukohast teadlik. Kui kaupleja keeldub vaidluse kohtuvälise lahendamise menetluses osalemast, peab ta esitama kirjaliku selgituse.**

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 a (uus)
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 6 – lõige 1 – punkt a

Kehtiv tekst

a) nendel isikutel on tarbijavaidluste kohtuvälise või kohtuliku lahendamise alal vajalikud teadmised ja oskused, samuti üldine arusaamine õigusteadusest;

Muudatusettepanek

Artikli 6 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) nendel isikutel on tarbijavaidluste kohtuvälise või kohtuliku lahendamise alal vajalikud teadmised ja oskused, samuti üldine arusaamine õigusteadusest **ning asjatundlikkus piiriüleste juhtumite käsitlemisel, eelkõige rahvusvahelise eraõiguse valdkonnas;**“

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 3 b (uus)
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 6 – lõige 6

Kehtiv tekst

6. Lõike 1 punkti a kohaldamisel ergutavad liikmesriigid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi koolitama vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavaid füüsilisi isikuid. Kui selline koolitamine toimub, teostavad pädevad asutused järelevalvet vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste poolt loodud koolituskavade üle neile artikli 19 lõike 3 punkti g kohaselt edastatud teabe põhjal.

Muudatusettepanek

3b. Artikli 6 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Lõike 1 punkti a kohaldamisel ergutavad liikmesriigid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi koolitama vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavaid füüsilisi isikuid **asjakohaste valdkondlike õigusaktide teemal**. Kui selline koolitamine toimub, teostavad pädevad asutused järelevalvet vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste poolt loodud koolituskavade üle neile artikli 19 lõike 3 punkti g kohaselt edastatud teabe põhjal.“

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6

Komisjoni ettepanek

2. Iga liikmesriik määrab vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunkti, kes vastutab lõikes 1 osutatud ülesande täitmise eest. Iga liikmesriik edastab komisjonile oma vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunkti nime ja kontaktandmed. Liikmesriigid annavad vastutuse vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktide toimimise eest oma keskusele, mis kuulub Euroopa tarbijakeskuste võrgustikku, või kui see ei ole võimalik, siis tarbijaorganisatsioonidele või muudele tarbijakaitsega tegelevatele organitele.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6
Direktiiv 2013/11/EL
Artikkel 14 – lõige 3 – punkt c

Muudatusettepanek

2. Iga liikmesriik määrab vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunkti, kes vastutab lõikes 1 osutatud ülesande täitmise eest. Iga liikmesriik edastab komisjonile oma vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunkti nime ja kontaktandmed. Liikmesriigid annavad vastutuse vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunktide toimimise eest oma keskusele, mis kuulub Euroopa tarbijakeskuste võrgustikku, või kui see ei ole võimalik, siis tarbijaorganisatsioonidele või muudele tarbijakaitsega tegelevatele organitele, ***sealhulgas vaidluste kohtuvälise lahendamise riiklikud pädevad asutused.***

Muudatusettepanek

2a. Kauplejad annavad vaidluste kohtuvälise lahendamise kontaktpunkti kohta teavet. Selline teave peab olema esitatud selgelt, kaupleja veebisaidi muust sisust eraldi, ja tagama tarbijale selge nähtavuse ja juurdepääsetavuse.

Komisjoni ettepanek

c) selgituste jagamist pooltele konkreetsete vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kohaldatavate menetlusnormide kohta;

Muudatusettepanek

c) selgituste jagamist pooltele konkreetsete vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kohaldatavate menetlusnormide kohta, ***näiteks konkreetne ajavahemik suhtlemiseks;***

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 8

Direktiiv 2013/11/EL

Artikkel 20 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Komisjon töötab välja interaktiivse digivahendi, mis pakub üldteavet tarbijate õiguskaitsevahendite kohta ja linke talle käesoleva artikli lõike 2 kohaselt teatatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste veebilehtedele, ning haldab seda.

Muudatusettepanek

8. Komisjon töötab välja interaktiivse digivahendi, mis pakub üldteavet tarbijate õiguskaitsevahendite kohta ja linke talle käesoleva artikli lõike 2 kohaselt teatatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste veebilehtedele, ning haldab seda.

Reisijate õiguste piiriülese olemuse tõttu peaks komisjon tegema tihedat koostööd Euroopa tarbijakeskustega, transpordi- ja turismisektori ettevõtjatega, tarbijaorganisatsioonidega ja muude tarbijate õigustega tegelevate üksustega, et edendada parimaid tavasid ja teadmisi, mida on vaja takistuste kõrvaldamiseks, millega tarbijad ja kauplejad selles konkreetses valdkonnas vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kasutamisel kokku puutuvad.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 8 a (uus)

Direktiiv 2013/11/EL

Artikkel 20 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Pädev asutus teeb lõikes 4 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste konsolideeritud nimekirja üldsusele kättesaadavaks oma veebisaidil, esitades lingi komisjoni asjaomasele veebisaidile. Lisaks teeb pädev asutus kõnealuse konsolideeritud nimekirja üldsusele kättesaadavaks püsival andmekandjal.

Muudatusettepanek

8a. Artikli 20 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Pädev asutus teeb lõikes 4 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste konsolideeritud nimekirja üldsusele kättesaadavaks oma veebisaidil, esitades lingi komisjoni asjaomasele veebisaidile. Lisaks teeb pädev asutus kõnealuse konsolideeritud nimekirja üldsusele kättesaadavaks püsival andmekandjal. ***Kui kaupleja keeldub vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses osalemast, teeb iga pädev asutus selgitused üldsusele kättesaadavaks.***“

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja sai arvamuse koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
BEUC
APAVT – Associação Portuguesa das Agências de Viagens e Turismo
Ryanair

Esitatud nimekirja koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Direktiivi 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ning direktiivide (EL) 2015/2302, (EL) 2019/2161 ja (EL) 2020/1828 muutmine
Viited	COM(2023)0649 – C9-0384/2023 – 2023/0376(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	IMCO 20.11.2023
Arvamuse esitaja istungil teada andmise kuupäev	TRAN 20.11.2023
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Cláudia Monteiro de Aguiar 9.11.2023
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	22.1.2024
Vastuvõtmise kuupäev	14.2.2024
Lõpphääletuse tulemus	+ : 23 - : 1 0 : 15
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Izaskun Bilbao Barandica, Karolin Braunsberger-Reinhold, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Jakob G. Dalunde, Karima Delli, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Pablo Arias Echeverría, Sara Cerdas, Markus Ferber, Roman Haider, Ondřej Kovařík, César Luena, Ljudmila Novak, Inma Rodríguez-Piñero
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Alicia Homs Ginel, Moritz Körner, Hannah Neumann, Francesca Peppucci

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

23	+
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Philippe Olivier
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Pablo Arias Echeverría, Karolin Braunsberger-Reinhold, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Ljudmila Novak, Francesca Peppucci, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Henna Virkkunen
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Elsi Katainen, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet

1	-
Renew	Moritz Körner

15	0
S&D	Sara Cerdas, Isabel García Muñoz, Alicia Homs Ginel, Bogusław Liberadzki, César Luena, Rovana Plumb, Inma Rodríguez-Piñero, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Jakob G. Dalunde, Karima Delli, Tilly Metz, Hannah Neumann

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu